

Windmolenadvocaat: Mensen in het noorden zijn monddood gemaakt

29-03-19, 10:30

Anne van Nus © Marco Okhuizen

'Geen enk'le waarheid die het haalde.' Die regel, uit een vertaling van Jacques Brel's *Voir un Ami Pleurer*, spookte tijdens rechtszittingen over windparken regelmatig bij Anne van Nus door het hoofd. „Zo'n rare zin. Tot ik dit soort zaken voerde, had ik 'm nooit begrepen. Maar nu wel. We hebben zo veel waarheden aangevoerd tegen de windturbines, maar geen enkele haalde het. Alles leek erop gericht de bouw van de parken te laten doorgaan.”

Totdat er bij de Raad van State, in december vorig jaar, plots een

onverwacht succes volgde. Er ging een streep door een windpark bij Delfzijl. Zestien molens mogen niet worden gebouwd. Een primeur: 32 keer velde de hoogste bestuursrechter in Nederland een oordeel over de bouw van een windpark; nooit sneuvelde een plan. nooit wonnen de tegenstanders. Nu wel. „Het is echt een ongelooflijke winst”, zegt Van Nus. „Dit gaat doorwerken bij andere windparken. Dat zie je nu al bij windpark N33 bij Meeden, waar de initiatiefnemers de plannen snel hebben aangepast.”

Ook in de rest van Nederland staan talloze windparken op land gepland. Reden voor een gesprek met de advocaat, die volgens haar cliënten een cruciale rol speelt in de strijd tegen de molens. „Vóór Anne stond er nooit iemand met verstand van zaken aan onze kant”, zegt Lies Zondag, een van de mensen uit Noordoost-Groningen die al vele jaren tegen de komst van windmolens vecht. „Dat voelde heel kwetsbaar en eenzaam. Door Anne is dat veranderd.”

Fileren

Van Nus vertelt over haar werkwijze. „Iedereen vertelde mij op voorhand: ga niet procederen. Nou, dat moet je vooral tegen mij zeggen. Ik voer argumenten op en fileer ze, ook als ze al vaker zijn gebruikt. Misschien zijn de omstandigheden dit keer net iets anders, en krijg je een nieuw oordeel.”

In het geval van het park in Delfzijl, waarvoor de eerste stappen al tien jaar (!) geleden gezet werden, kreeg ze gelijk. Ze stelde de aanwezigheid van dertien zogenoemde sfeerwoningen in het plangebied ter discussie. De bewoners hiervan krijgen geld van de ontwikkelaars om ‘toezicht’ te houden op de molens. Van Nus betoogde dat het aantal beheerders in dit geval veel te groot was. Daarom is het een verkapte vorm van afkoping, stelde ze. De rechter gaf haar gelijk.

In het noorden voelt het als een zeldzaam sprankje hoop in een donkere tijd. Nergens is het protest tegen windparken zo fel als in Drenthe en Groningen. Was het eerst de gaswinning die onrust gaf (en nog steeds

geeft), de laatste jaren komen daar in de provincies met lage grondprijzen een aantal gigantische windparken bovenop. Het maakt mensen bitter. Ze hebben het gevoel een wingewest te zijn voor de rest van Nederland - alweer.

Tekst loopt door onder de foto

Een eerder protest tegen een windpark bij Meeden. © DVHN

Dieptepunt

Het regent incidenten, met als voorlopige dieptepunt deze week. Na herhaaldelijke bedreigingen trok een Drentse bouwondernemer zich terug uit de bouw van een windpark. Hij durfde het niet meer aan. Eerder werden er al posters met hakenkruizen verspreid – om een gedeputeerde zwart te maken – en werden er betonblokken in weilanden achtergelaten, als dreigement aan boeren die profiteerden van de bouw van windmolens.

Van Nus, die kantoor houdt in Groningen en Amsterdam, zegt niet te weten wie erachter zit, en distantieert zich volledig van de acties. „Het is niet wat ik bij mijn cliënten zie.”

Dat er verzet is, snapt ze heel goed. „Dinsdag was ik nog in Westerbork. Mijn familie zat in het verzet, ze hebben in de kampen gezeten. Verzet is geoorloofd, als het niet oneigenlijk is. Mensen hebben een mond: ze

hebben het recht ergens iets van vinden. In Groningen zijn mensen monddood gemaakt."

Je hoeft geen tractor meer de schuur uit te rijden, als je windmolens op je land hebt. Mensen worden slapend rijk

Anne van Nus, Advocaat

De windparken slaan volgens haar een krater in de lokale dorpsgemeenschappen. „De sociale cohesie is helemaal weg. Een klein aantal mensen profiteert gigantisch, blijkt uit de contracten waarin ik inzage heb. De ene keer is het 17.500 euro per megawatt. Soms 25.000 euro, soms 12.500. Maar je hoeft geen tractor meer de schuur uit te rijden, als je windmolens op je land hebt. Mensen worden slapend rijk."

Tegenover hen staan de mensen die er niets mee opschieten, maar die het karakter van hun omgeving compleet zien veranderen. Zij krijgen niks. „De lusten en de lasten zijn compleet scheef verdeeld."

Dat zag ze in toen ze als advocaat aan de andere kant stond, vertelt Van Nus, die van de ontwikkelaars en overheden. „Ik was vroeger advocaat voor Essent. Ik zat met mensen aan tafel die windturbines in de buurt kregen, en zag hun emotie. Vanaf het begin af aan is het overduidelijk dat omwonenden bij grootschalige windprojecten totaal niet in de besluitvorming betrokken zijn."

Voordat omwonenden goed en wel notie hebben van de plannen, hebben de initiatiefnemers vaak al een toezegging voor overheidssubsidie in de tas, stelt de advocaat. Met dat geld wordt 'een leger aan dure adviseurs' ingevlogen.

Innerlijke overtuiging

Van Nus staat er met een klein team tegenover. Ze vindt écht dat de parken waar ze tegen optreedt er niet mogen komen – dat zegt ze niet alleen omdat ze de belangen van tegenstanders behartigt. Vanwege die innerlijke overtuiging werkt ze voor een bescheiden beloning. „Ik denk dat ze een derde krijgt van het bedrag waar ze eigenlijk recht op heeft”, zegt Lies Zondag. „Meer geld hebben we niet.”

Een van de parken waartegen Van Nus nog procedeert, is windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Ze probeert te voorkomen dat het park op het stroomnet mag worden aangesloten. In het park zouden 45 turbines van ruim 210 meter hoog moeten komen, midden in het open landschap. „Het is zo excessief. Mensen gaan alleen maar turbines om zich heen zien. Die moeten ergens staan natuurlijk, maar er komen er wel veel in Noord-Nederland. Waarom komen ze niet... ergens anders?”

Eigenlijk, zegt ze, horen dergelijke grote parken in geen enkele woonomgeving. „Ik ben zeker niet tegen duurzaamheid. Maar iedere burger betaalt jaarlijks veel belasting om de subsidies voor duurzame energie te financieren. Daarom wil ik dat het zo goed en eerlijk mogelijk gaat. En ik vind windturbines op land dan niet aanvaardbaar. Het is een wanstaltige constructie om subsidie op te strijken. Windparken op zee zijn meer aanvaardbaar en innovatiever. Het kan nu zelfs zonder subsidie.”

Windmolens in de buurt van Zeewolde, foto ter illustratie. © Foto Freddy Schinkel

Je las zojuist één van je gratis PREMIUMartikelen

Abonneer direct om onbeperkt verder te lezen op AD.nl en in de app, of [koppel](#) je abonnement met dit account.